

vergadering **C27**
zittingsjaar 2021-2022

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening
en Energie

van 13 oktober 2021

(Een aantal sprekers namen mogelijk deel via videoconferentie.)

**Vlaams
Parlement**

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Staf Aerts aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over klimaatgeld uit de Europese emissiehandel om kwetsbare gezinnen te beschermen tegen stijgende energieprijzen – 187 (2021-2022)	3
VRAAG OM UITLEG van Sam Van Rooy aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de conclusies van het overleg van de minister met haar Nederlandse collega over onder meer kernenergie – 193 (2021-2022)	6
VRAAG OM UITLEG van Staf Aerts aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over informatie-campagnes rond energiegemeenschappen – 204 (2021-2022)	9

VRAAG OM UITLEG van Staf Aerts aan Zuhal Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over klimaatgeld uit de Europese emissiehandel om kwetsbare gezinnen te beschermen tegen stijgende energieprijzen – 187 (2021-2022)

Voorzitter: mevrouw Gwenny De Vroe

De voorzitter: De heer Aerts heeft het woord.

Staf Aerts (Groen): De energiefactuur gaat pijlsnel de hoogte in. Dat is hier al enkele keren aangehaald. Het is een gekend probleem. Dit is geen typisch Vlaams probleem. Dat is ook iedereen bekend. Tijdens een debat in het Europees Parlement over de stijgende energieprijzen raadde Europees Commissaris voor Energie Kadri Simson expliciet aan om de extra middelen uit de Europese emissiehandel te gebruiken om de energiefactuur voor de kwetsbare gezinnen te financieren.

Door de aanzienlijke stijging van de kostprijs van de uitstootrechten krijgen de lidstaten aanzienlijk meer middelen. Alleen, in België blijven die geblokkeerd, omdat een akkoord tussen de verschillende overheden over de verdeling van de opbrengsten ontbreekt. Het gaat over de periode 2021-2030. Voor dit jaar is er nu al een opbrengst op Belgisch niveau van 350 miljoen euro. Dat zal zeker nog oplopen. De inkomsten zijn ook hoger dan oorspronkelijk ingeschat. Ook voor volgend jaar lijkt er een meeropbrengst te zijn. Er is nog geen federale verdeelsleutel, waardoor die opbrengsten geblokkeerd blijven voor dit jaar en de volgende jaren.

Minister, hoe staat u tegenover de oproep van de Europese Commissaris om de extra middelen in de eerste plaats te gebruiken om de energiefactuur voor de kwetsbare gezinnen te doen dalen?

Hoe staat u tegenover het federale voorstel om nog één keer de oude verdeelsleutel te hanteren, zodat de inkomsten alvast voor dit jaar gedeblokkeerd worden en we die kunnen inzetten? Ze zijn trouwens voorzien in het budget.

Ziet u het mogelijk om binnen een redelijke termijn tot een overeenkomst te komen voor de verdeling van de opbrengsten van de emissiehandel voor de periode 2021-2030?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Collega, dat is natuurlijk de ironie van de zaak, als gevolg van de stijgende CO₂-prijzen zullen er extra middelen zijn uit emissiehandel. Je kan daar verschillende dingen mee doen. De Europese Commissaris stelt voor om met dat geld de energiefactuur van de Vlaming te verlagen. De afgelopen twee jaar – en de volgende jaren – heb ik met de Vlaamse Regering zaken uit de factuur gehaald. Dat is het meest verstandige, denk ik.

De Vlaamse component is al met 7 procent gedaald. Ik heb vorige week gezegd dat ik altijd met een kam door de factuur ga. Als ik er zaken uit kan halen, zal ik dat ook doen. Ik zal alle voorstellen bekijken. We moeten er volgend jaar nog zaken uit halen om de Vlaamse component te doen dalen. Dit kan besproken worden, maar ik zit niet alleen in de regering. We gaan daar samen naar kijken. Wat me een beetje tegenhoudt, is dat je dan geen structureel klimaatbeleid kunt voeren en dat is natuurlijk ook belangrijk. Ik denk dan vooral aan renovatie en dergelijke. Op dit moment sta ik voor vele dingen open, geen probleem. Ik heb zelf bekeken wat we er nog kunnen uit halen.

Ik heb ook een aantal voorstellen. De bedragen tussen 170 en 200 miljoen euro kunnen we gebruiken om de factuur het komende jaar nog verder te verlichten.

Dat gaan we de komende dagen en weken verder bespreken, zoals ik de afgelopen twee jaar heb gedaan, binnen de regering.

Een verdeling van de veilingopbrengsten, los van de verdeling van de Belgische klimaat- en energiedoelstellingen voor de periode 2021-2030, vind ik niet wenselijk, omdat dit niet toelaat een globaal evenwichtig akkoord te sluiten dat rekening houdt met de inspanningen van elke entiteit. Daar ben ik geen voorstander van.

Ik hoop absoluut om snel tot een globaal akkoord te komen, maar dit hangt uiteraard niet alleen van mij af. We zitten met verschillende entiteiten aan tafel; als iedereen een constructieve houding aan de dag legt, moet dat mogelijk zijn. Maandag werd onder minister Henry, als voorzitter van de Nationale Klimaatcommissie, afgesproken dat het Waalse Gewest een werknota gaat opstellen dat als basis voor de onderhandeling kan dienen.

In Vlaanderen zullen we alvast niet wachten tot we een akkoord hebben over deze lastenverdeling om stappen te zetten om de energiefactuur betaalbaar te houden. De Vlaamse Regering heeft dit expliciet in haar regeerakkoord gezet en heeft daar de afgelopen twee jaar zaken uitgehaald. Het is mijn wens en die van de collega's om dat de komende jaren ook zo te doen.

De voorzitter: De heer Aerts heeft het woord.

Staf Aerts (Groen): Minister, zaken uit de energiefactuur halen heeft voor iedereen effect, maar is niet specifiek gericht op de kwetsbare gezinnen, en dat was nu juist de oproep van de Europese Commissaris. Ze hebben er ook voordeel van, uiteraard, maar het is dan niet conform die oproep, waar vandaag trouwens een toolbox voor verschijnt. Welke acties daarin worden voorgesteld, dat is nog te bekijken.

Waarvoor worden die middelen vandaag vooral gebruikt? Voor meer dan 95 miljoen euro gaan die middelen vooral naar de industrie, om hun energiefactuur te betalen, terwijl ze veel minder naar de gezinnen gaan. Ik hoop dat daar inderdaad een shift in gebeurt om vooral klimaatmaatregelen mogelijk te maken voor gezinnen. Dat hoeft niet per se allemaal in de verlaging van die energiefactuur te verdwijnen. Het kan zeker ook via andere klimaatacties.

U sprak over de periode 2021-2030 om die oude verdeelsleutel te blijven gebruiken, maar dat was niet het voorstel. Ik begreep dat dit enkel gold voor 2021, zodat die middelen alvast nu geblokkeerd worden. Het vorige akkoord heeft immers zes jaar op zich laten wachten. Het zou zonde zijn om die klimaatmiddelen nog eens zes jaar geblokkeerd te laten staan. Ziet u specifiek voor 2021 een mogelijkheid om de vlucht vooruit te nemen, zoals werd voorgesteld?

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Ik was benieuwd naar collega Aerts in deze zitting. Hij klinkt een beetje anders dan de Staf Aerts in Het Laatste Nieuws van een paar dagen geleden. Het klinkt ook anders dan de vraag die de Groenfractie in het verleden altijd voorlegde: inkomsten uit het emissions trading scheme (ETS) gebruiken voor het klimaatbeleid, voor internationale klimaatfinanciering, waar extra middelen voor moeten worden uitgetrokken, en inzetten om intern klimaatbeleid te voeren, om hier CO₂-reductie te realiseren. Je kan een euro maar één keer uitgeven, mijnheer Aerts, dus ik vind de retoriek van Groen in dezen nogal plat populistisch. Dat neemt niet weg dat we een uitdaging hebben rond de energiefactuur. Alle middelen die we daarvoor kunnen inzetten, zijn nuttig. Maar misschien moeten we in de eerste plaats toch kijken naar energiebesparing.

Ook nog een klein woordje over het verhaal van de industrie. Het is inderdaad zo dat een deel van die ETS-inkomsten naar de industrie gaat. Wat ons betreft, moeten we daar op een andere, meer duurzame manier mee verdergaan, zodat we echt middelen kunnen inzetten om de omslag te maken naar een andere, klimaatvriendelijke industrie. Ik ging ervan uit dat Groen daar helemaal in mee was en daar een grote voorstander van was, want ik zag Tinne Van der Straeten met veel plezier opduiken bij de familie Mittal. Dat is de grootste ontvanger van ICL-middelen (indirect carbon leakage) waarover we hier spreken vanuit Vlaanderen. De vergroening van de industrie moet als hefboom mee deze middelen krijgen. Maar we krijgen een euro maar één keer uitgegeven, collega's. Dus laat ons ook op die manier correct blijven in het debat.

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Ik deel de mening van collega Bothuyne hierin. Ik ben daar ook van overtuigd want het komende jaar gaan wij 70 miljoen euro voor ICL gebruiken. We moeten het debat goed voeren en we moeten goed zien dat het richting investeringen gaat die tot CO₂-reductie kunnen leiden. Dat is ook belangrijk voor onze concurrentiepositie.

Nogmaals, de middelen die we hebben in het Klimaatfonds vind ik belangrijk, want er zijn heel wat uitdagingen. Ik kijk ook naar de schoolgebouwen, gebouwen voor de jeugd en zorginstellingen. Het gaat dus niet puur over particuliere woningen. Vanuit de relance hebben we daar heel wat middelen voor uitgesteld. Daar kunnen we die middelen structureel voor inzetten, zodat de energiefactuur ook op lange termijn minder is. Vandaar mijn voorbehoud om dat nu te gebruiken voor de energiefactuur. Dat neemt niet weg dat wij met de Vlaamse Regering zoals altijd met de kam door die factuur gaan. Als we er zaken kunnen uit halen, zullen we dat doen. Het is de bedoeling dat we dat volgend jaar kunnen doen.

De oude verdeelsleutel is niet zo fair. Dat is de 52,46 procent, want Vlaanderen heeft natuurlijk een elektriciteitsverbruik van 64 procent en draagt dus ook minstens 64 procent bij aan de inkomsten. We gaan daar de nodige gesprekken over voeren.

Wat de toekomst betreft, werk ik goed samen met collega Henry van het Waalse Gewest, in tegenstelling tot collega Khattabi, die toch wel heel weinig begrip heeft voor onze standpunten en altijd uit is op blokkage. Collega Henry, als voorzitter van de Nationale Klimaatcommissie, probeert vooral om tot een akkoord te komen over die laatste verdeling. Ik heb heel duidelijk aangegeven dat het onze bedoeling is om binnen een goed tijdsbestek tot een globaal akkoord te komen, zodat iedereen het nodige kan doen. Het heeft inderdaad geen zin dat we daar jaren over doen. Daar houd ik ook niet van.

De voorzitter: De heer Aerts heeft het woord.

Staf Aerts (Groen): Ik hoop dat alle middelen uit het klimaatfonds niet opnieuw zes jaar geblokkeerd zijn. Het is goed te horen dat er wordt gezocht naar een oplossing op kortere termijn dan dat.

Extra inkomsten geven extra kansen om extra inspanningen te leveren. Vanuit die insteek is het volgens ons belangrijk om die middelen effectief te gebruiken en niet te lang te laten stilliggen. Als die vandaag ook nog worden gebruikt om het niet halen van de doelstellingen te compenseren, dan is dat jammer. Dan kunnen we die middelen veel beter gebruiken dan het afkopen van het niet halen van onze doelstellingen voor hernieuwbare energie en klimaat.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

**VRAAG OM UITLEG van Sam Van Rooy aan Zuhale Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de conclusies van het overleg van de minister met haar Nederlandse collega over onder meer kernenergie
– 193 (2021-2022)**

Voorzitter: mevrouw Gwenny De Vroe

De voorzitter: De heer Van Rooy heeft het woord.

Sam Van Rooy (Vlaams Belang): Minister, ik zag vanmorgen op Twitter dat u steeds meer een pleitbezorger aan het worden bent van kernenergie, waarvoor mijn applaus, zoals u weet. U tweette het artikel over het Europees front van tien lidstaten dat pleit voor groene kernenergie. Ik sta daar helemaal achter. Het is goed dat u dat verspreidt, tweet, deelt en verkondigt.

Op 7 oktober hebt u een bezoek gebracht aan Nederland en hebt daar uw Nederlandse collega bevoegd voor Energie ontmoet. U stelde dat men in Nederland druk bezig is met allerlei onderzoek, ook rond nieuwe kerncentrales. Dat weten wij ook al een tijd via de media.

U stelde dat u een kort overleg had met de Nederlandse staatssecretaris Dilan Yesilgöz van Economische Zaken en Klimaat. U zei: "Zij gaat bekijken op welke wijze kernenergie een rol kan spelen naast andere duurzame energiesoorten zoals zon- en windenergie. Zij zei heel duidelijk: 'We hebben niet de luxe om een duurzame energiebron uit te sluiten. Nederland wil minder CO₂ uitstoten en meer duurzame energie opwekken. Om onze klimaatdoelen te halen zullen we alle zeilen moeten bijzetten, dus ook kernenergie als dat rendabel is en veilig.'" U verklaarde het met haar eens te zijn.

Minister, hoe was uw bezoek aan uw Nederlandse collega bevoegd voor Energie? Wat hebt u zoal met haar besproken? Hebt u nieuwe inzichten opgedaan op het vlak van kernenergie in Nederland, die u binnen het Vlaamse bevoegdheidsdomein zou kunnen en willen benutten? Zo ja, welke en op welke manier wilt u deze inzichten incorporeren in uw beleid?

Hoe staat u ten opzichte van een Vlaams-Nederlandse samenwerking op het vlak van nucleair onderzoek en eventuele investeringen in nucleaire energie? Indien u hier positief tegenover staat, hoe ziet u dat dan concreet? Is dit besproken geweest tijdens uw bezoek aan uw collega-minister in Nederland?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhale Demir: Dank u wel, collega Van Rooy. Ik kan eerst en vooral benadrukken dat ik een heel aangenaam onderhoud heb gehad met de staatssecretaris bevoegd voor Energie in Nederland, mevrouw Yesilgöz. Waarover hebben we het gehad? Uiteraard hebben we eerst gevraagd hoe het met elkaar gaat, maar we hebben het vooral gehad over het standpunt over het 'Fit for 55'-programma van de Europese Commissie. De staatssecretaris heeft aangegeven dat zij vindt dat er een grote spreiding is tussen de nationale reductiedoelen van lidstaten en ik vind dat ook. De hoogste doelstelling bedraagt bijvoorbeeld min 50 procent, terwijl Bulgarije maar 10 procent moet reduceren. De Nederlandse regering heeft op voorstel van de staatssecretaris aangegeven dat er niet zo een groot verschil moet zijn tussen de inspanningen die de lidstaten moeten doen. Ik kon mij daar wel in vinden. U weet dat ik dat hier ook meermaals heb aangebracht.

Een tweede punt was dat zij terughoudend is ten aanzien van de nieuwe fondsen, zoals het sociaal klimaatfonds dat Europa in het leven wil roepen.

Vervolgens hebben we het gehad over de betaalbaarheid en de financiering van alles wat met energietransitie te maken heeft. De kosten van het stimuleringsbeleid voor hernieuwbare energie, bijvoorbeeld, worden in Nederland vanuit de algemene middelen en niet, zoals in Vlaanderen de afgelopen twintig jaar is gebeurd, vanuit de energiefactuur gefinancierd. Ik weet niet of wat ze ginder doen verstandig is. In Nederland zijn de taksen en heffingen op aardgas blijkbaar hoger dan op elektriciteit. In het licht van de energietransitie gaat de Nederlandse overheid na hoe ze kunnen verschuiven en wat meer kunnen doen om warmtepompen en andere nieuwe technologieën aan te zwengelen. Ik vind dat een verstandige oefening.

Vervolgens heb ik gevraagd hoe het zit met de aangekondigde scenariostudie voor de periode 2030-2050, waarmee de Nederlandse overheid wil nagaan op welke wijze kernenergie, uiteraard naast de duurzame energiesoorten als zonne- en windenergie, een rol kan spelen. In dat opzicht ben ik verheugd dat onze noorderburen zonder oogkleppen kijken naar alle mogelijke technieken die aan de klimaattransitie kunnen bijdragen. Het is immers een grote uitdaging en opgave en ik deel de mening dat we weinig tot niet de luxe hebben om zaken uit te sluiten.

Wat de eigen energiebevoorrading betreft, zet de Nederlandse staatssecretaris in op twee onderzoeken. Het eerste onderzoek is een marktbevraging in Nederland om na te gaan of er spelers op de markt zijn die bereid zijn om in de moderne vorm van kernenergie te investeren. Verschillende Europese spelers hebben aangegeven bereid te zijn. Weldra start het tweede onderzoek, een scenariostudie die moet onderzoeken welke de meerwaarde of de rol van kernenergie in de toekomstige energiemix in Nederland kan zijn. We hebben afgesproken dat de Vlaamse overheid bij die onderzoeken betrokken wil zijn en dat we informatie willen uitwisselen.

De voorzitter: De heer Van Rooy heeft het woord.

Sam Van Rooy (Vlaams Belang): Minister, dat klinkt heel goed, maar wat bedoelt u precies met die betrokkenheid van Vlaanderen bij de onderzoeken? Wat betekent dat concreet? Uw bevoegdheden bevinden zich slechts op het Vlaams bestuursniveau en de staatssecretaris is bevoegd voor het energiebeleid in Nederland. Wat bedoelt u concreet met die betrokkenheid bij de onderzoeken? Ik hoop dat er een echte samenwerking in het verschiet ligt, zodat we ons vanuit Vlaanderen mee kunnen scharen achter en mee kunnen genieten van eventuele nucleaire onderzoeken. Ondanks de dogma's ten aanzien van kernenergie die bij de meeste partijen in deze commissie nog heersen, zien we het overall rondom ons gebeuren. President Macron heeft aangekondigd small modular reactors (SMR's) te zullen bouwen. Ook in het Verenigd Koninkrijk en in Nederland zien we dit gebeuren. Ik maak me zorgen dat Vlaanderen op onze buurlanden en de rest van de EU zou achterblijven. Ik zou graag wat meer informatie krijgen en hopelijk ook meer drive van u zien om daar, binnen uw bevoegdheden, zo ver mogelijk in te gaan en Vlaanderen klaar te maken voor het nucleair tijdperk dat er onmiskenbaar aankomt.

De voorzitter: De heer Aerts heeft het woord.

Staf Aerts (Groen): Voorzitter, wat telkens opnieuw lijkt te worden vergeten, is dat de sluiting van de meeste kerncentrales sowieso was gepland. Daar is eigenlijk geen discussie over, want ze zijn te verouderd en hebben te veel scheurtjes. Er zijn nog twee centrales die mogelijk langer open kunnen blijven, maar ook daar hangt een gigantisch grote kostprijs aan vast. In functie van de verkiezingen lanceert de Franse president nu een bedrag voor kernenergie, namelijk 1 miljard euro. Hij voorziet echter ook in 29 miljard euro voor hernieuwbare energie. De

kostprijs van de eventuele verlenging van die twee kerncentrales is 1 miljard euro. Daar wordt opnieuw komaf mee gemaakt, alsof het allemaal gratis zou zijn.

Mijnheer Van Rooy, ik heb u horen zeggen dat u bij het Europees front wilt aansluiten. Minister, op basis van een tweet blijkt u daar ook een voorstander van te zijn. Ik wil dat Europees front toch even in perspectief plaatsen, want het wordt gevormd door landen als Bulgarije, Roemenië, Polen en Hongarije. Dat zijn niet de meest vooruitstrevende landen tout court, laat staan op het vlak van hun energie- en klimaatbeleid. Is dat het peloton waar wij in Vlaanderen, met al onze kennis en expertise op het vlak van hernieuwbare energie, willen in zitten? Wat Groen betreft, is dat alvast niet het geval. Mijn vraag is of u effectief in een front met landen als Bulgarije, Roemenië of Hongarije naar de EU wilt trekken om de kaart van de nucleaire energie te trekken.

De voorzitter: De heer Schiltz heeft het woord.

Willem-Frederik Schiltz (Open Vld): Voorzitter, het is evident dat een ontwikkeld land als België en een regio als Vlaanderen op innovatie in alle mogelijke technologieën moeten blijven inzetten. Het moment waarop we inzake het energiebeleid aan cherrypicking doen of denken dat het om silver bullets gaat, zorgen we voor miserie voor onszelf.

Mijnheer Van Rooy, ik denk niet dat u ons met betrekking tot kernenergie ooit al op dogma's hebt kunnen betrappen. Op zich is het een prachtige technologie, maar er zijn grote nadelen aan de oude vorm van nucleaire energie verbonden. We hebben stevast verklaard dat we voorstanders blijven van investeringen in innovatie, in alles wat nucleair is en in andere energietoepassingen.

Mijnheer Aerts, in die zin moet ik u een beetje bijtreden. De vergelijking met Bulgarije is een beetje overtrokken, maar het gaat ook om de kosten. We moeten nagaan hoeveel schone energie we voor welk bedrag kunnen krijgen. De vraag is maar of de small modular reactors kostenefficiënt zijn en hoe ze zich tot andere energievormen verhouden.

Minister, ik verwelkom uw initiatief om met Nederland de handen in elkaar te slaan en een nuchter, realistisch, vooruitstrevend en dus duurzaam energiebeleid te blijven benaarstigen, inclusief alle mogelijke innovaties die daarbij van pas komen. Op die manier zullen we niet alleen met betrekking tot het klimaat, maar ook met betrekking tot onze economie en onze welvaart een sprong voorwaarts kunnen maken.

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Mijnheer Schiltz, ik beaam wat u hebt gezegd. We moeten openstaan voor alle nieuwe technologieën. Ik heb gisteren Luik Natie, een bedrijf in de Haven van Antwerpen, bezocht. Ze hebben op hun site een gigantische batterij geplaatst om alle zonne- en windenergie die ze opwekken op te slaan en die energie vervolgens te gebruiken tijdens de periodes met minder zonlicht en wind. Vlaanderen is de eerste regio in de Benelux die dankzij deze technologie met een dergelijke première uitpakt.

Wat de energietransitie betreft, moeten we dan ook openstaan voor alle propere en betaalbare nieuwe technologieën. We mogen dat niet met oogkleppen bekijken en we mogen niets uitsluiten wat duurzaam is, betaalbaar is en ervoor zorgt dat er op elk moment elektriciteit beschikbaar is. Dat is een belangrijk gegeven.

Mijnheer Aerts, u verwijst naar Polen en Bulgarije, maar Nederland, Frankrijk en Finland zijn heel ambitieus op het vlak van de duurzaamheid en de klimaattransitie

en werken ook met kernenergie. Zweden kiest resoluut voor hernieuwbare energie en kernenergie. Nederland onderzoekt dit denkspoor.

Mijnheer Van Rooy, u weet dat deze bevoegdheid voorlopig niet Vlaams is. Ik probeer de lijn met onze noorderburen, die met die scenariostudie zijn gestart, kort te houden, zodat we elkaar op de hoogte houden en informatie uitwisselen. We kijken mee wat mogelijk is en wat de meerwaarde en de rol van kernenergie in de toekomstige energiemix is, zodat we die informatie hebben. Als we ooit de bevoegdheid hebben, zal het dan hopelijk snel gaan. Misschien gebeurt dat in 2024. Ik probeer alle opties open te houden, want we hebben niet veel tijd meer en 2050 is niet veraf meer. De CO₂-uitstoot moet naar beneden en dat betekent dat we niets kunnen uitsluiten.

De voorzitter: De heer Van Rooy heeft het woord.

Sam Van Rooy (Vlaams Belang): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik ben natuurlijk een voorstander van kernenergie, niet omdat de CO₂-uitstoot zo drastisch en snel naar beneden moet, maar omdat het onmiskenbaar de efficiëntste en betrouwbaarste manier is om energie op te wekken. Ik lees wat wetenschappers, kernfysici en specialisten schrijven over de laagste impact op het milieu. Als ik hoor wat de impact is van zonnepanelen, windmolens en batterijen op het milieu en welke grondstoffen en welk energieverbruik nodig is om dat allemaal te ontwikkelen of te vervangen als het versleten is, is dat een gigantisch probleem. Wat een kernfysicus als Nathal Severijns van de KU Leuven daarover zegt, kunnen we lezen. Een kernfysicus als Hamid Ait Abderrahim, die Algerijnse roots heeft, stelt heel duidelijk dat we het probleem van het kernafval kunnen oplossen en dat de impact van kernenergie op de planeet gewoonweg het kleinst is. Dat is eenvoudige fysica. Ik ben geen industrieel ingenieur, maar ik beroep me graag op de echte specialisten. Ik begrijp niet hoe de tegenstand tegen kernenergie in deze commissie blijft heersen.

Mijnheer Aerts, Groen wil zich niet scharen achter landen als Polen en Hongarije, maar wel achter een land als Duitsland, waar de bruinkoolcentrales ten gevolge van het anti-kernenergiedogma welig tieren en waar nu enorm veel CO₂ in de lucht wordt gespuwd, net zoals de Federale Regering met de gascentrales zal doen. Is dat dan uw toekomstig model? De energiearmoede in Duitsland is enorm.

Mijnheer Schiltz, er is trouwens een silver bullet. U moet gewoon naar China kijken. Binnen dit en twintig jaar zullen de thoriumcentrales er zijn. Dat is de silver bullet en de heilige graal. Ik zeg dat niet alleen. Ook de kernfysici stellen dat de heilige graal er zit aan te komen. We moeten nog even geduld hebben, waarschijnlijk nog ongeveer twintig jaar, maar dat kan er nog wel vanaf. Dan zullen we zien.

Dan zullen we zien, dan zal iedereen met wat gezond verstand lachen met al die zonnepanelen en windmolens die ondertussen worden geplaatst. Die thoriumcentrales zijn de Heilige Graal, die wel de lusten van kernenergie heeft maar niet de lasten die er vandaag helaas nog wel zijn. Daar moeten wij gewoon op inzetten en dan komt het allemaal vanzelf in orde.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Staf Aerts aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over informatiecampaagnes rond energiegemeenschappen – 204 (2021-2022)

Voorzitter: mevrouw Gwenny De Vroe

De voorzitter: De heer Aerts heeft het woord.

Staf Aerts (Groen): Op 23 september organiseerde Bond Beter Leefmilieu (BBL) een druk bijgewoonde webinar over de energiegemeenschappen. Het was erg interessant. De deelnemers leerden dat energiegemeenschappen geen nieuw concept zijn. Het bestaat, maar nu wordt het kader steeds uitgebreider door toedoen van zowel de EU als van onze eigen Vlaamse wetgeving.

Wat is het voordeel van de energiegemeenschappen? Het zet de burger aan het stuur van de energietransitie. Vroeger was hij louter een afnemer, nu kan hij mee produceren. Dat is een belangrijk verschil. Hij neemt gewoon stroom af van zijn burelen, of van andere mensen uit zijn energiegemeenschap. Het heeft nog een ander groot en belangrijk bijkomend voordeel – en daar ging de hoorzitting van vanochtend ook over: het ontlasten van het elektriciteitsnet op piekmomenten. Dat is uiteraard nodig. Het verwijst naar de toenemende elektrificatie, maar evengoed naar de zonnepanelen die op sommige plaatsen blijken uit te vallen.

Tijdens het webinar werden er vragen gesteld over hoe Vlaanderen omgaat met de energiegemeenschappen. Een aantal van die vragen wil ik hier aan u voorleggen, minister. Ze gaan over de herkenbaarheid en de informatie die beschikbaar is over energiegemeenschappen.

Welke informatiecampagnes worden er gepland om het concept 'energiegemeenschap' bij onze Vlamingen te introduceren?

Wordt eraan gedacht om ook specifiek met de lokale besturen aan de slag te gaan? Zij kennen de lokale netwerken nog veel beter.

Is het een optie om de energiehuizen met extra mensen en/of middelen te ondersteunen, om hen een rol te laten spelen in het thema van de energiegemeenschappen?

Zijn er budgetten voorzien voor deze campagnes? Hebt u een idee waar de financiering vandaan zou kunnen komen?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Het nieuw concept van de energiegemeenschap en de nieuwe diensten 'energiedelen' en 'peer-to-peerhandel tussen twee actieve afnemers' zullen via de betrokken partners, het Vlaams Energie- en Klimaatagentschap (VEKA), Fluvius en de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt (VREG), worden geïntroduceerd. Dat zal in de eerste plaats via de bestaande communicatiekanalen verlopen: website, socialemediakanalen, nieuwsbrieven, publicaties, enzovoort.

Aanvullend wordt ingezet op een informatiecampagne met een 'explainer video', advertenties en redactionele inhoud, die ook aan intermediaire organisaties zoals energiehuizen, gemeenten en energiecoöperaties ter beschikking zullen worden gesteld. In dit kader kijk ik ook naar relevante organisaties als de Organisatie voor Duurzame Energie-Vlaanderen (ODE), REScoop (Renewable Energy Sources co-operatives), Flux50. Zij hebben leden die actief betrokken zijn bij deze initiatieven.

Lokale besturen kunnen rond dit thema een belangrijke faciliterende rol spelen door burgers te informeren, participatie in energieprojecten te bevorderen, gemeentelijke gebouwen ter beschikking te stellen voor coöperatieve projecten, enzovoort.

In 2020 heb ik het Netwerk Klimaat opgericht om de Vlaamse steden en gemeenten goed te ondersteunen en ook de nodige expertise aan te bieden voor hun lokaal energie- en klimaatbeleid. Momenteel wordt in nauw overleg met de lokale besturen en de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) bekeken

welke concrete ondersteuning we voor het thema energiegemeenschappen nodig hebben en welke we moeten voorzien.

De burgers kunnen rond dit thema zeker terecht bij de energiehuizen, die waar nodig zullen doorverwijzen naar de ODE, REScoop of het Netwerk Klimaat.

Via de maandelijkse energiebijeenkomsten met de energiehuizen of via specifieke opleidingen wordt vanuit de energie-administratie de nodige inhoudelijke kennisopbouw bij de energiehuizen gegarandeerd. Deze kennisopbouw kan ook proactief en op verzoek van de Energiehuizen worden georganiseerd. Dat is ook mogelijk. De campagnes moeten nog verder concreet worden uitgewerkt. De budgetten liggen momenteel dan ook nog niet definitief vast. De financiering zal vanuit het energiefonds gebeuren.

De voorzitter: De heer Aerts heeft het woord.

Staf Aerts (Groen): Minister, ik heb nog een zeer korte vraag. Hebt u zicht op de timing voor die campagnes of is daarover nog niets geweten?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Verschillende Vlaamse volksvertegenwoordigers hebben hier tijdens een plenaire vergadering terecht om gevraagd. Eigenlijk zijn die groot-schalige campagnes zo goed als rond. Het is de bedoeling die campagnes volgende week of de week nadien te lanceren. Ik denk dat dit een goede timing is.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.